

Restryktywna ochrona aktywności dzieci w Internecie

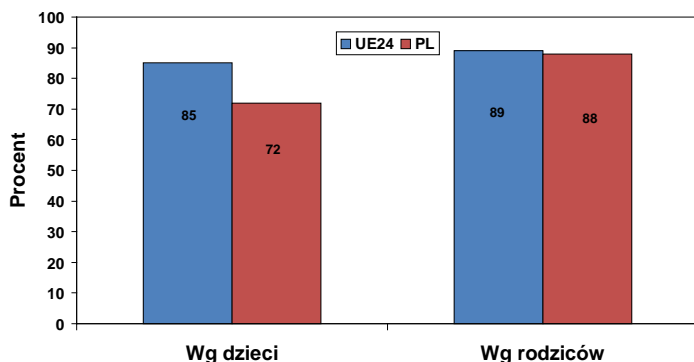
W Polsce rodzice zabraniają, dzieci nie wiedzą

Z badań EU Kids Online II wynika, że ograniczanie dzieciom aktywności w Internecie jest powszechnie stosowaną przez europejskich rodziców strategią ochrony dzieci przed zagrożeniami internetowymi. Stosowanie tej strategii okazało się najskuteczniejszym sposobem ochrony dzieci – nie korzystając z Internetu dziecko nie doświadcza zagrożeń. Jednak taka strategia rodzicielskiej ochrony ogranicza dzieciom dostęp do źródeł informacji oraz blokuje komunikację z rówieśnikami, czyli utrudnia realizację dwu podstawowych zadań rozwojowych: związanych z nabywaniem wiedzy i dorastaniem społecznym. Dzieci zazwyczaj nie chcą poddawać się takim restrykcjom.

Polska część projektu EU Kids Online 3 skupiała się na ustaleniu:

- Jak powszechne jest ograniczanie aktywności dzieci w Internecie wśród polskich rodziców?
- Jakich aktywności w Internecie rodzice najczęściej zabraniają swoim dzieciom?
- Czy polskie dzieci dostrzegają zakazy stosowane przez ich rodziców wobec aktywności online oraz czy ich przestrzegają?

Powszechność restrykcji

Ryc. 1. Ilu rodziców chroni swoje dzieci przed zagrożeniami internetowymi zabraniając im wybranych aktywności w sieci?

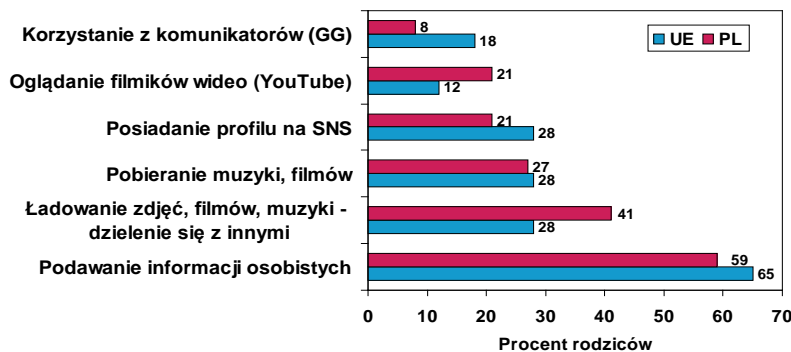
Uwaga: Podano % rodziców ograniczających jeden lub więcej rodzajów aktywności dzieci w Internecie. PL: N=1034, UE24: N=24109 (średnia dla 24 krajów UE)

- Rodzice powszechnie stosują strategie ograniczające aktywność dzieci w Internecie: **9 na 10 badanych rodziców potwierdziło, że zakazuje jednej lub więcej aktywności.**
- Jednak **mniej dzieci dostrzega te ograniczenia**: średnio 85% dzieci w krajach UE i tylko **72% dzieci w Polsce.**
- Z porównania wypowiedzi rodziców i dzieci wynika, że **część polskich dzieci może ignorować restrykcje rodzicielskie lub o nich nie wiedzieć.**
- Z innych analiz wynika, że **polskie dzieci raczej nie ignorują rodzicielskich starań o ich bezpieczeństwo w Internecie.** Natomiast wielu rodziców nie wie, czy zabrania swoim dzieciom korzystania z komunikatorów (68%) lub zakładania profilu na stronach serwisów społecznościowych (65%).
- Można wobec tego przypuszczać, że **ponad dwie trzecie rodziców nie komunikuje wyraziście swoich oczekiwań** co do korzystania z Internetu przez dziecko. **Dzieci nie wiedzą, czego im w Internecie robić nie wolno.**

Zakazane aktywności

Ryc. 2. Jakich aktywności w Internecie rodzice zabraniają?

Źródło danych: Kirwil (2014)

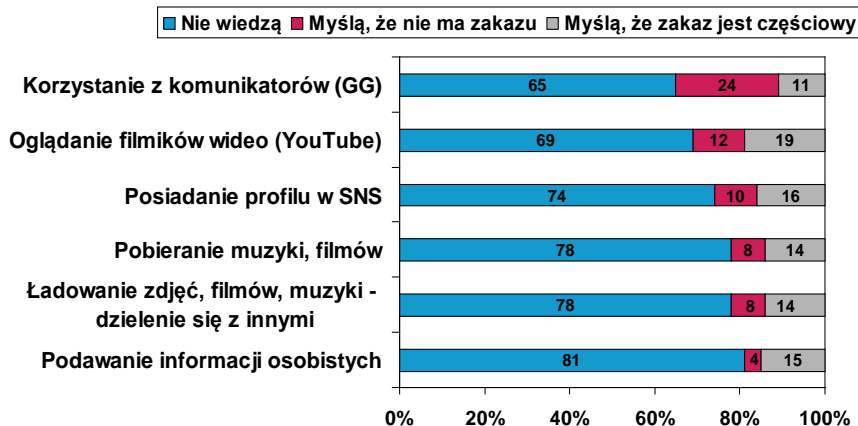

- **6 na 10 rodziców (najwięcej) zabrania dzieciom podawania informacji osobistych w Internecie.** Ten rodzaj restrykcji jest mniej powszechny w Polsce niż średnio w Europie.
- **4 na 10 rodziców zabrania dzieciom ładowania zdjęć, filmów, muzyki w celu dzielenia się z innymi użytkownikami sieci.** Ten zakaz jest bardziej powszechny w Polsce niż w Europie.
- Prawie **jedna trzecia rodziców zabrania ściągania muzyki i filmów** z Internetu.
- Co piąty rodzic **zakazuje swojemu dziecku posiadania profilu na portalu społecznościowym.**
- Również **co piąty rodzic zakazuje oglądania filmików w Internecie**, np. na YouTube. Aktywność ta jest częściej zakazywana w Polsce niż przeciętne w krajach UE.
- Najrzadziej - **tylko przez 8% rodziców - zakazywane jest korzystanie z komunikatorów.**

Reakcje dzieci

Ryc. 3. Jak reagują dzieci na rodzicielskie ograniczanie ich aktywności w Internecie?

Źródło danych: Kirwil (2014)

- > Rodzice nie wiedzą, czy ograniczają dzieciom korzystanie z **komunikatorów** – dzieci korzystają z nich bez świadomości ograniczeń.
- > **Rodzice zabraniają - ale większość dzieci tego nie wie:**
 - podawania przez dzieci informacji osobistych w Internecie (bardzo ryzykowna aktywność narażająca na poważne zagrożenia!)
 - ładowania plików i dzielenia się nimi z innymi użytkownikami sieci (źródło potencjalnych zagrożeń)
 - ściągania muzyki, filmów (zagrożenie piractwem)
 - posiadania profilu na SNS (źródło podejmowania zachowań ryzykownych i potencjalne źródło wiktyimizacji cyberbullingiem i sekstingiem)
- > **Rodzice zabraniają lub kontrolują korzystanie – ale dzieci tego nie wiedzą lub korzystają bez ograniczeń:**
 - oglądanie filmików na YouTube (główne źródło internetowych zagrożeń wg dzieci)

WNIOSKI

- > **Polscy rodzice prawdopodobnie nie formułują wyraźnie oczekiwań określających, z czego ich dzieciom wolno korzystać w Internecie.** Z tego powodu **dzieci nie wiedzą, jakie oczekiwania mają rodzice względem tego, co im wolno w Internecie.** Prawdopodobnie z powodu niejasnych komunikatów dzieci są przekonane, że nie ma ograniczeń bezwzględnych. Spozstrzegają zakazy stosowane przez rodziców jako niekonsekwentne lub ich brak.

WSKAZANIA DLA PRAKTYKI

- > **Konieczne jest poprawienie komunikacji międzypokoleniowej na temat, jakie aktywności w Internecie i na jakich zasadach podlegają ograniczeniom.**
- > **Konieczna jest edukacja rodziców w celu podniesienia u nich pewności decyzyjnej w zakresie stosowania przyzwoleń i ograniczeń na aktywności w Internecie.**

Więcej raportów na stronach: www.eukidsonline.net i www.eukidsonline.swps.pl, m. in.

Raport "In their own words: What really bothers children online?" napisały Sonia Livingstone (Wielka Brytania), Lucyna Kirwil (Polska), Cristina Ponte (Portugalia) i Elisabeth Staksrud (Norwegia), z pomocą grupy EU Kids Online.

Polski zespół badawczy:

Lucyna Kirwil (Kierownik)

Katedra Psychologii Społecznej

SWPS Warszawa

Aldona Zdrodowska

Celem projektu EU Kids Online jest poszerzenie wiedzy o doświadczeniach i zwyczajach dzieci i rodziców w Europie w zakresie korzystania z Internetu i nowych technologii. Jednym z głównych zadań projektu jest dostarczenie danych ułatwiających promowanie bezpiecznego dla dzieci środowiska Internetu. Projekt jest finansowany przez EC Safer Internet Programme (SI-2010-TN-4201001). Kraje, które brały udział w badaniach EU Kids Online to: Austria, Belgia, Bułgaria, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Litwa, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia, Szwecja, Turcja, Węgry, Wielka Brytania i Włochy. W projekcie biorą także udział zespoły badawcze z Brazylii, Chorwacji, Islandii, Łotwy, Luksemburga, Malty, Rosji, Słowacji i Szwajcarii.